

Forskning med skyggglappar

Foto: Lars af Silén

Erik och Gunnel Enby.

film

Läkaren som vägrade ge upp
 Producent: Börje Peratt
 Sverige
 Manus AV-produktion AB

Den som tror att forskning är förutsättningslöst sökande efter sanning blir grundligt motbevisad av Börje Peratt, som gjort många tv-dokumentärer, i hans nästan två timmar långa film om Erik Enby: *Läkaren som vägrade ge upp*. Han var först skeptisk men efter nomineringen av Enby till Humanism & Kunskaps "Diplom för livslång gärning i humanismens tjänst" satte han sig mer in i Enbys liv, blev djupt engagerad, gjorde filmen ideellt och gav den undertiteln: Dokumentären om Dr Enby, förföljd och straffad för sin okuvliga vilja att hjälpa.

Det var tänkt att filmen skulle blivit klar till filmfestivalen, men premiären blev inte förrän 24 maj i Stockholm efter ett års arbete. När filmen kom till Göteborg blev det fullt och man måste ordna en ny visning. Från

resten av landet har det kommit förfrågningar om 23 visningar.

Filmen är finansierad genom Crowdfunding, sponsrad av allmänheten. Drivande har Siv Wernborg varit. Hon drabbades av malignt melanom och skulle varit tvungen att operera bort halva ansiktet och ändå haft dålig prognos. Men hon vägrade och tog i stället kontakt med Enby som i motsats till skolmedicinen menar att cancer inte har genetisk orsak utan har sin grund i mikrobiell tillväxt i blodet som ger infektion. Hon fick vitaminer och mineraler för att stärka immunförsvaret och blev frisk. Det var 15 år sedan.

Skolmedicinen tar inte sina blodprov så att man kan se den mikrobiella floran. Men det kunde Enby göra med sitt dyra mikroskop han köpt för egna pengar. Han hade fått en ledtråd till att sådan tillväxt kunde vara orsak till kroniska sjukdomar genom att studera veterinärmedicinska rapporter från början av förförre seklet.

Erik har skrivit flera forskningsrapporter och fått visst internationellt erkännande. Vid en konferens där han föreläste blev

det alldeles tyst, ingen debatt efteråt och inga angrepp. Han har förgäves försökt meddela sina fynd i Sverige, men de etablerade forskarna har vägrat att se hans blodprover och riskera att få överge sitt paradig. Han har mobbats ut som diletterant eftersom blodet anses vara steril och alltså inte kan ha mikrobiell växt. Dessutom har han pratat om alltför många slag av organismer. Enby menar istället att de antar olika former under sina livsfaser. Grupptricket har varit starkt att inte ge något erkännande åt hans forskning. En läkare gick över Sahlgrenska sjukhusets tak för att det inte skulle bli avslöjat att han tittade på Enbys blodprover.

Erik anser att inte bara cancer utan även ett flertal kroniska sjukdomar har sin rot i infektion i blodet. Han får stöd för det i en stor studie presenterad i *Oxford University Journals* i år: *Skin Cancer and Infectious Microbes*. Harald zur Hausen fick nobelpriset 2008 för sin upptäckt att cancer kan orsakas av infektioner.

Erik Enbys läkarlegitimation blev indragen 2007 av HSN, Hälso- och sjukvårdens ansvars-

nämnd eftersom han inte ansågs ha följt "vetenskap och beprövad erfarenhet".

IVO, Inspektionen för vård och omsorg, gjorde 2014 en åtalsanmälan med radioprogrammet *Kropp & själ* som enda källa. Åklagaren beslutade att inte väcka åtal utan lade ner förundersökningen 2015 i brist på bevis.

En del i filmen känner jag igen från Erik Enbys bok: *Blod, mod och envishet – På spaning efter sjukdomarnas väsen*. Den gavs ut på Karl Beijboms förlag. Han är en av de få offentliga personer som vågat stå upp för Erik.

Filmen har iscensättningar av episoder. Gripande är hur han som tonåring blev förälskad i Gunnel, som skulle bli hans livskamrat, när han såg henne i kyrkokören. Det var på våren. På hösten fick hon polio, och blev rullstolsbunden. Ändå kände läkarna till den amerikanske forskaren Frederick R Klenner som botade polio med höga intravenösa doser av c-vitamin om patienten kom tillräckligt tidigt. Gunnels sjukdom blev anledning till Eriks beslut att bli läkare. Begravningen av henne i år är med i filmen.

Eriks forskning godkändes av etiska kommittén vid Göteborgs universitet med rätt att ta blodprover. Vid ett tillfälle leder det till konfrontation där Erik och

en kollega ryker ihop. Båda parter minns det på olika sätt. Deras versioner redovisas och publiken får dra sina egna slutsatser. En annan scen handlar om hur polisen gjorde husrannsakan hemma hos familjen Enby och beslagtogs dator och journal.

Det mest givande var dock Peratts intervjuer med personer som deltagit i förföljelskampanjen. Publiken skrattade hjärtligt åt deras förklaringar eller hur de som oftast vägrade svara. Robert Aschberg drev kampanj i TV3 och Expressen. *Kropp & Själ* i P1 tog falska uppgifter som utgångspunkt utan att kolla upp dem och utan att Enby fick genmäle. Dan Larhammar, Vetenskap och folkbildning, VoF, har fått rollen som expert i ett tio års långt mediedrev utan att vara det.

När Peratt såg att det inte fanns någon svensk text om Erik Enby i Wikipedia försökte han en mycket tidig morgon föra in en översättning av den engelska versionen. VoF:are hade bevakning och ändrade omedelbart. När han fick kontakt med Siv Wernborg fick han reda på att en artikel om Enby blivit censurerad av VoF redan 2005.

Jag hoppas att Siv Wernborg har rätt när hon tror att filmen ger en chans till en folkrörelse. Vi vill inte vara med om rättsrötan i Sverige.

Hans Sternlycke

Foto: Lars af Silén

Josefin Karlsson i rollen som en ung Gunnel.